

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА
СИСТЕМА

КЛИК КЪМ ЗНАНИЕТО

Център за образование и култура „Илиев“, ул. „Университетски парк“ 1, Студентски град, 1700 София, България

office@nalis.bg; www.nalis.bg

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА

ФОНДАЦИЯ „НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА БИБЛИОТЕЧНО- ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА“

ЗА 2020 г.

Съдържание:

Уводна част.....	2
Основни дейности	2
1. Своден каталог НАБИС.....	3
2. НАБИС репозиториум:.....	4
3. ФНАБИС предоставя на библиотеки в България поддръжка на различни видове софтуер като услуга	5
3.1 Интегрирана библиотечно-информационна система	5
3.2 Система за управление на дигитални колекции.....	6
4. Участие в европейски и други проекти.....	6
• PHOTOCONSORTIUM	6
• ART NOUVEAU	6
• REviveEU	7
• REDIVE	7
• DiTECH	7
• ECHOES-AI.....	7
5. Популяризация.....	7
6. Административна работа	7

Уводна част

Фондация „Национална академична библиотечно-информационна система“ (ФНАБИС) е създадена през 2009 г., с финансовата подкрепа на [Фондация Америка за България](#).

Нейни учредители са: [Централната библиотека на Българската академия на науките](#) – най-старата и най-голяма научна библиотека в България; [Софийския университет „Св. Климент Охридски“](#) – първото българско висше училище с най-голямата университетска библиотека в България – [Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“](#) и [Американския университет в България](#) – един от водещите частни университети в България, с [Библиотека „Паница“](#).

[Асоциирани членове](#) са 49 библиотеки, от които 42 университетски и 7 обществени, които подкрепят инициативите и визията на ФНАБИС за развитие на българските библиотеки.

Вече повече от 11 години ФНАБИС активно работи в посока преодоляване на основните проблеми на информационната среда в България, като предлага решения, които са резултат от задълбочено проучване на световния опит (теория и практика) и са адаптирани за българската среда от водещи професионалисти с повече от 20 години опит :

1. За да отговори на необходимостта от единна платформа, от която да се получава бърза, вярна и точна информация за съдържанието на фондовете на библиотеките в България, ФНАБИС предлага [Своден каталог НАБИС](#), който съдържа повече от 3,6 милиона библиографски записа;
2. За да удовлетвори нарастваща нужда от създаване на център за опазване на книжовното културно наследство, който да осигурява достъп до него чрез дигитализация, ФНАБИС поддържа [НАБИС репозиториум](#), който предлага повече от 31 хил. заглавия (над 884 хил. файла);
3. За да тушира неадекватността на библиотечните софтуери, използвани в голямата част от библиотеките, които не отговарят на съвременните изисквания и отблъскват читателската аудитория, ФНАБИС предлага поддръжка на интегрираната библиотечна система на базата на софтуер с отворен код Коха и поддръжка на дигитален репозиториум на базата на софтуер с отворен код ДиСпейс на сървър на ФНАБИС (поделено ползване) или на сървър собственост на библиотека.

Основни дейности

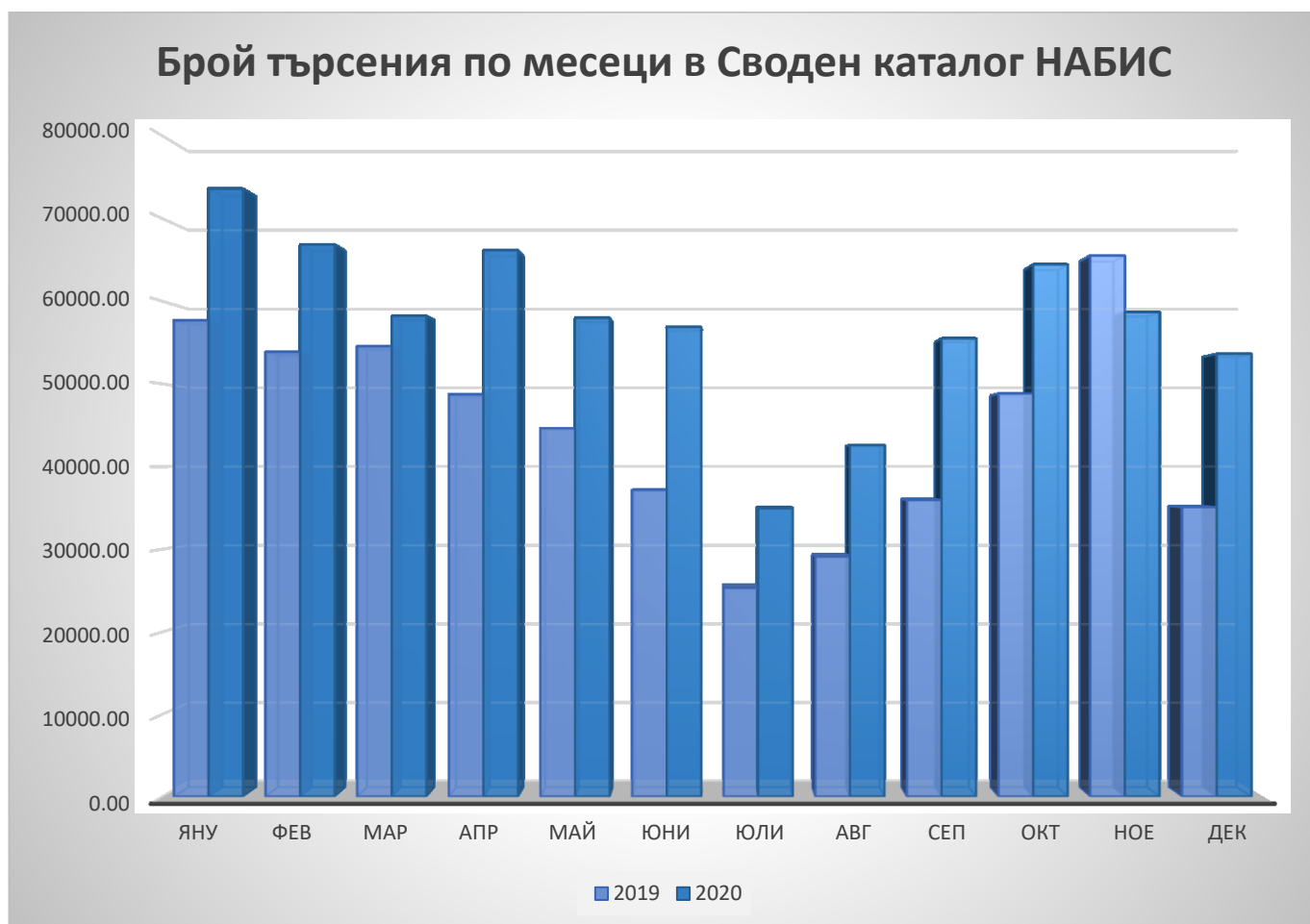
2020г. бе белязана от пандемията от COVID-19. ФНАБИС бе в помощ на библиотеките, за да изпълняват основните си функции на информационни центрове. За кратки срокове в НАБИС Репозиториум бе разработена такава система за достъп, която да позволява достъп до дигитални документи по начин, който се съобразява с клаузите на Закон за авторското право и сродните му права. Бе осигурена възможност за пълноценно преминаване към пълноценно онлайн обучение. В резултат ползването на двата основни продукта на ФНАБИС (Своден каталог НАБИС и НАБИС Репозиториум) нарасна в пъти:

1. Своден каталог НАБИС

Уникален за България, каталогът продължава да дава възможност чрез единна платформа и чрез едно търсене да се издирват заглавия сред близо 3,6 милиона библиографски данни от електронните каталози на 42 български библиотеки, с достъп и до пълнотекстови документи и други дигитализирани библиотечни документи, интегрирани в него чрез НАБИС репозиториума. Всичко това го превръща в **Националния каталог на България**.

През изтеклата година той е нараснал с 50 423 записа и се радва на завидна популярност (над 80 търсения на час – с 20 търсения повече от миналата година):

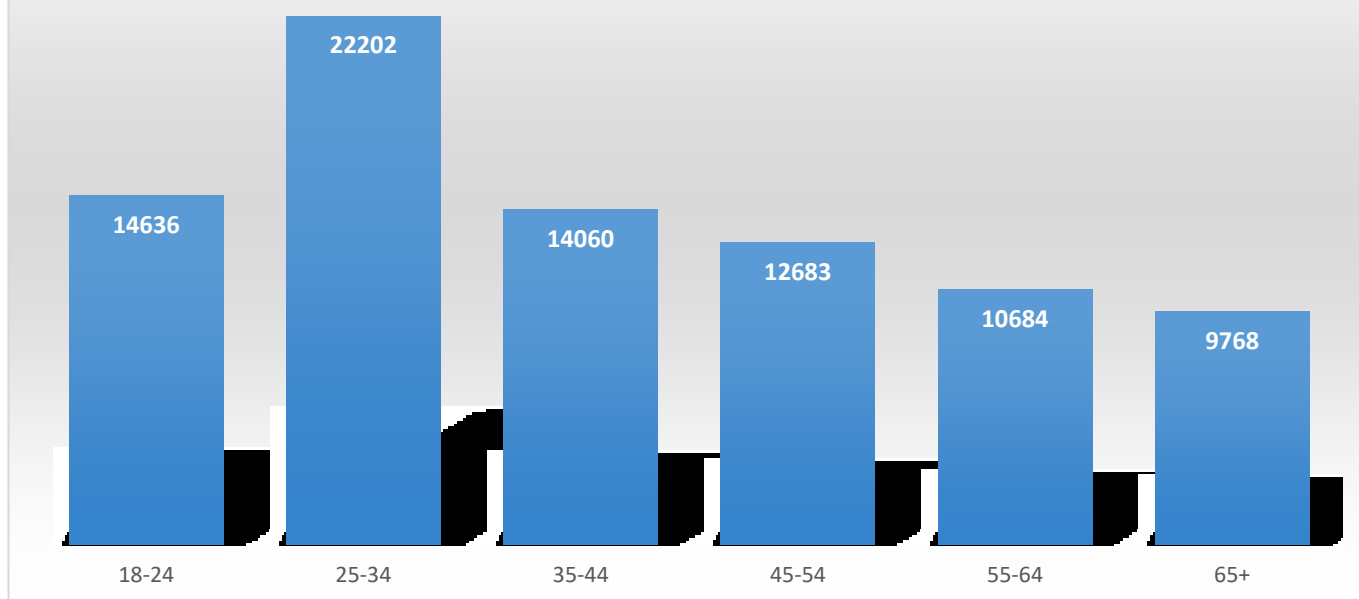

Графиката показва броя на търсенията в СК НАБИС по месеци за 2019 и за 2020 години, като ясно се вижда нарастване на търсенето (с общо 153143 повече).

26.42% от ползвателите са на възраст между 25 и 34 години:

Демографска характеристика на ползателите на Своден каталог НАБИС за 2020

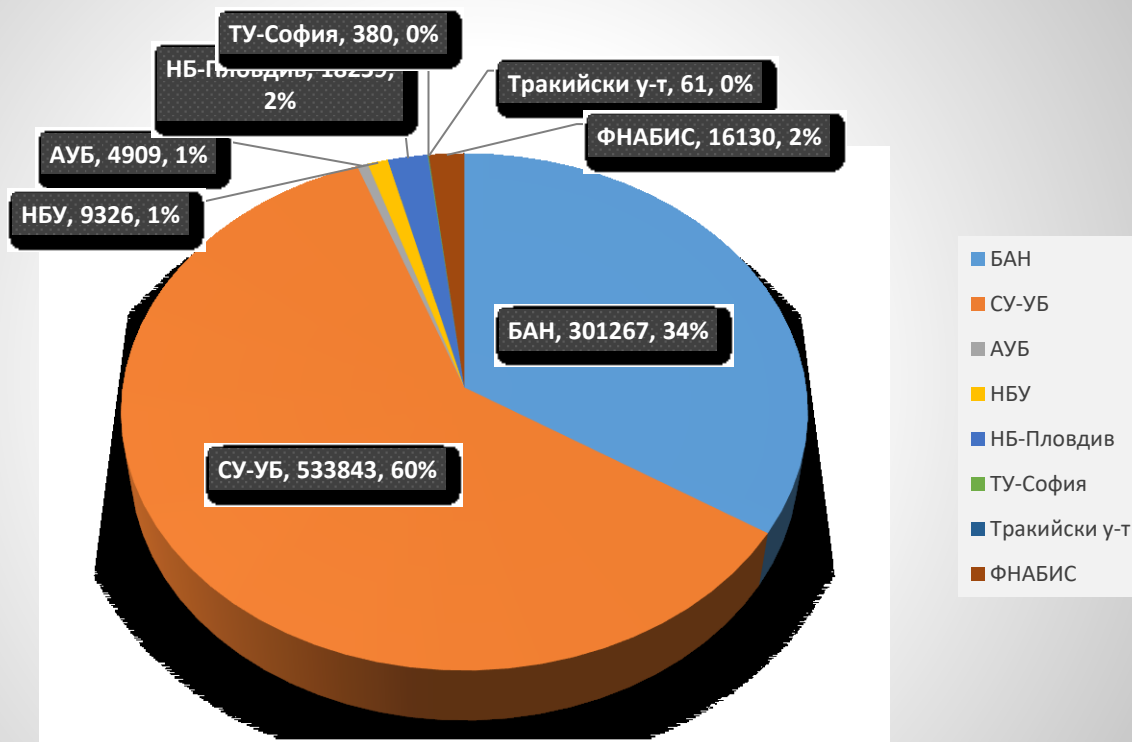

Базата данни на НАБИС каталога се поддържа в актуално състояние, като се правят усилия за включване на данни от онлайн каталозите на нови големи библиотеки.

2. НАБИС репозиториум:

Включва разнообразни и богати дигитални колекции от водещи академични институции – онлайн материали, включително средновековни ръкописи, възрожденски книги, стари фотографии, пълнотекстови документи, аудио и видео документи. Това е една от **най-големите дигитални библиотеки в страната**, която в края на 2020 г. наброява 31 803 заглавия в 884 175 файла, като е нараснала през последната година с 1 643 заглавия в 289 097 файла или с 32,7 %

Брой файла в НАБИС репозиториум към 2020 г.

Графиката показва количественото участие в НАБИС репозиториума на всяка от библиотеките, ползващи сървърите на ФНАБИС, според броя на файловете.

3. ФНАБИС предоставя на библиотеки в България поддръжка на различни видове софтуер като услуга за:

3.1 Интегрирана библиотечно-информационна система (на базата на **Koha** - <https://koha-community.org/>)

През изтеклата година:

- **Продължиха** договорите си библиотеките на:
 - = Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
 - = Съюз на архитектите в България
 - = Американски научен център в София
 - = Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

- Към Коха библиотеките се **присъедини** библиотеката на Софийска духовна семинария „Св. Иван Рилски“ с инсталация на собствен сървър, съгласно договор от 18 май 2020г. с НАБИС ЕООД. Системата е пусната в експлоатация от 28 август 2020г.

3.2 Система за управление на дигитални колекции (на базата на **Диспейс** - <http://www.dspace.org/>).

През изтеклата година:

- **Продължиха** договорите на **ФНАБИС** с библиотеките на:
 - = Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
 - = Народна библиотека „Иван Вазов“ – гр. Пловдив
 - = Нов български университет
 - = Технически университет – гр. София
 - = Тракийски университет – гр. Стара Загора
 - = Съюз на архитектите в България
 - = Американски научен център в София
 - = Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна

Продължава активно да се работи за издигане **ниво** на **информационно обслужване**, което да отговаря на световните стандарти и да осигурява международно сътрудничество в областта на библиотечните информационни и комуникационни системи:

- В НАБИС репозиториум е публикувана богата **техническа документация**, която подпомага библиотеките при усвояване и работа с библиотечната система Коха и Диспейс; формат MARC21 (достъпна от IP адресно пространство на библиотеките, които ползват Коха и Диспейс). Тя се обновява и подобрява в зависимост от добрите практики на библиотеките, като през 2020г. са добавени 3 документа за Коха и 4 за Диспейс.

4. **Участие в европейски и други проекти**, за да се даде възможност за разширяване на тематичната палитра от документи, посредством включването и на музеи, галерии и други центрове, които предлагат визуални информационни средства:

- **PHOTOCONSORTIUM** – ФНАБИС е член на Photoconsortium (сдружение с нестопанска цел) в качеството си на партньор по проекта [EuropeanaPhotography](#).

На 16 юли 2020г. се проведе общо събрание на Photoconsortium (скайп среща). Направен бе **отчет на дейността за 2019** и баланса на сдружението от страна на управителя му Антонела Фреза, който бе приет единодушно. Начертани бяха перспективите за развитие в условията на пандемия от COVID-19.

- **ART NOUVEAU (The Sustainable protection and promotion of Art Nouveau heritage)** – Проектът „Устойчиво опазване и популяризиране на културното наследство в стил ар нуво в Дунавския регион“ се финансира от Европейския фонд за регионално развитие по Програмата за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020, приоритетна ос 2 „Околна среда и културно ангажиран Дунавски регион“. Той стартира на 1 януари 2017 г. и е със срок 30 месеца. В края на юни 2019г. проектът успешно беше завършен, а на 11 юни 2020г. бяха реимбурсирани

всички изразходвани средства от европейските фондове. На 8 февруари 2021г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството изцяло се издължи на ФНАБИС.

- **REvivEU** - Проектът REvivEU се финансира от Европейската комисия в рамките на Европейската година на културното наследство 2018. През 2019г. и 2020г. бяха открити поредица от виртуални интерактивни изложби в десет европейски страни (Холандия, Унгария, България, Финландия, Италия, Швейцария, Литва, Каталуня и Кипър), като доказателство за многообразието на европейското културно наследство.

На 6 февруари 2020г. в Брюксел (Белгия) в Дома на европейската история се проведе откриването на общата изложба "[WeAre#EuropeForCulture](#)", която е резултат от проекта REvivEU. Фондация НАБИС активно участва в проекта. На изложбата присъства Йоана Илиева (победител, при гласуването на изложбата „[Кирилицата](#)“).

- **REDIVE (Richer European Digital Visual Heritage for Promotion and Exploitation)** - Подготовка на документи за участие в проекта. Не е приет за финансиране.

- **DITECH (Digital Technologies for Empowering Cultural Heritage Institutions)** - Подготовка на документи за участие в проекта. Не е приет за финансиране.

- **ECHOES-AI (Empowering Cultural Heritage cOMmunities by integrating infraStructures in Artificial Intelligence) - H2020 call INFRAIA-02-2020** - Подготовка на документи за участие в проекта. Не е приет за финансиране.

5. Популяризация

- Актуализира се информацията на българската и английската версия на [сайта](#).
- Продължава текущото поддържане на FB, IG, youtube профилите, чрез които се повишава информираността на обществото за дейността и посоките на развитие на ФНАБИС.
- Полагат се целенасочени усилия за адекватното функциониране на рекламните кампании, които се публикуват чрез GoogleAds.

6. Административна работа

- След решение на Съвета на директорите (Протокол №71/05.03.2020г. и Протокол №72/16.06.2020г.) и решение на Съвет на учредителите от 16 юли 2020г., регистриране на документите в Търговския регистър на 17 юли 2020г., от 21 юли 2020г. [проф. д-р Елисавета Мусакова](#) стана новия председател на Фондация НАБИС на мястото на [доц. д-р Емилия Занкина](#), поради заминаването ѝ за Рим (Италия) във връзка с заемането на длъжността декан на [Temple University Rome](#) от май 2020г.

- Във връзка със Закона за мерките срещу изпирането на пари и с публикуването от ДАНС на примерни вътрешни правила и критерии за оценка на риска за ЮЛНЦ:

На 18 август 2020г. беше изпратено Уведомление (на осн. чл. 107 от ЗМИП, вр. чл. 106, ал. 5 и 69 от ППЗМИП) до Директора на дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС, съгласно изискванията на ЗМИП.

На 10 септември 2020г. бяха одобрени на Заседание на Съвета на директорите изготвената оценка на риска и Вътрешни правила на ФНАБИС, както и цялата документация, в изпълнение на задълженията ни по Закона за мерките срещу изпирането на пари, Закона за мерките срещу

финансирането на тероризма и актовете по прилагането им.

На 14 септември 2020г., на основание на чл. 10, ал. 1 от Вътрешните правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма (ВПКПИПФТ), вр. чл. 101, ал. 11 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) и чл. 67, ал. 1 (2) от Правилника за прилагане на закона за мерките срещу изпирането на пари (ППЗМИП), в съответствие с изискванията на чл. 10, ал. 1 от ВПКПИПФТ, чл. 101, ал. 11 от ЗМИП и чл. 67, ал. 1 от ППЗМИП, във Фондация „Национална академична библиотечно-информационна система“, ЕИК/БУЛСТАТ 175673264, в качеството му на задължено лице по чл. 4, т. 28 от ЗМИП, се проведе обучение за служителите или лицата, ангажирани с дейността на организацията на сходно основание, които работят с клиенти и участват пряко при реализирането на деловите взаимоотношения на организацията, с цел запознаването на лицата с изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им, както и с приетите вътрешни правила (ВПКПИПФТ).

- Обучение на персонала:

На 17 август 2020г. във връзка с публикуването от ДАНС на примерни вътрешни правила и критерии за оценка на риска за ЮЛНЦ, Събина Анева участва в уебинар, посветен на това как да бъде изготвена оценка на риска и да бъдат приети вътрешни правила в изпълнение на задълженията ни по Закона за мерките срещу изпирането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на тероризма и актовете по прилагането им.

Теофана Кирова се включи в онлайн програмата за обучение на Българския център за нестопанско право на тема „Инстаграм маркетинг за НПО“ с лектор Виктор Динев на 13 октомври 2020.

Никола Стоянов се включи в онлайн програмата за обучение на Българския център за нестопанско право на тема „Google Analytics“ с лектор Христо Митков 26 ноември 2020.

Събина Анева се включи в онлайн програмата за обучение на Българския център за нестопанско право на тема „Защо е важно да не забравяме "старите" си приятели: Традиционните медии и как да общуваме с тях“ с лектор Нина Александрова на 3 декември 2020.

Теофана Кирова се включи в онлайн програмата за обучение на Българския център за нестопанско право на тема „Създаване на кампании в социалните медии. Дигитален бранд“ с лектори Надя Шабани, Анна Адамова, и Бояна Стоилова на 8 декември 2020.

- COVID-19

На 4 май бе направен извънреден инструктаж по ЗБУТ и прилагане на допълнителни хигиенни изисквания по мерките на превенция на риска от разпространение на COVID-19, информация за рисковете от зараза, запознаване с инструкции и информационни материали и указания.

Приложение: Счетоводен баланс и ОПР на ФНАБИС към 31.12.2020г.

Съгласно него:

1. Разходи за дейността: 163 хил. лв.
 - 1.1 Разходи за стопанска дейност: 14 хил. лв.
 - 1.2 Разходи за нестопанска дейност: 136 хил. лв.
 - 1.3 Финансови разходи – 13 хил. лв.

2. Приходи от предоставяне на платени услуги и други дейности за набиране на средства (в хил. лв.): 14 хил. лв.
 - 2.1 платени услуги: 14 хил. лв.
3. Признати приходи от получените дарения и финансираня, както и данни за дарителите - 158 хил. лв. :
 - 3.1. приходи от дарения под условие: 149 хил. лв.
 - The Carbetz Foundation, Inc.; 950 3rd Ave., 30th Fl.; New York City, NY United States 10022-2705; EIN: 133431027; BRIDGE Number: 3488735902
 - 3.2. приходи от дарения без условие (в хил. лв.): 9 хил. лв.
 - Американски университет в България, ЕИК: 000019449, със седалище и адрес за управление гр. Благоевград, пл. Георги Измирлиев 1
4. Финансови приходи – 0 лв.
5. финансовия резултат (в хил. лв.): положителен 9 хил. лв.
 - 5.1 от стопанска дейност – 0 лв.
 - 5.2 от нестопанска – 9 хил. лв.